

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Управління проектами» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси та методи управління проектами як провідного елемента організації.

Міждисциплінарні зв'язки: тісно пов'язана з дисциплінами «Маркетинг», «Стратегічне управління підприємством», «Конкурентоспроможність підприємства», «Ціноутворення», «Економіка підприємства», «Мікроекономіка», «Менеджмент», які вивчалися раніше.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління проектами» є здобування знань, формування навичок і вмінь, розвиток здібностей з управлінської, організаційної, методичної, діагностичної, інноваційної діяльності, спрямованої на розвиток і ефективне використання кадрового потенціалу організації.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Управління проектами» полягає в: забезпеченні науково-методологічного підґрунтя опанування студентами основних інструментів управління проектами в організації.

1.1. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти має бути сформовані наступні елементи компетентності:

знання:

- теоретичних основ управління проектами;
- технології прийняття інвестиційних рішень;
- методів аналізу й оцінки ризику інвестиційних проектів;
- життєвого циклу проекту;
- форм управління проектами;
- методики планування проектом;
- методики розробки бюджету реалізації проекту;

вміння:

- формування інвестиційних ресурсів;
- розробляти проектну документацію;
- розробляти інвестиційні проекти;
- вводити проект в експлуатацію;
- розраховувати показники ефективності інвестицій;
- формувати проектну команду;
- раціоналізувати структуру джерел фінансування.

способи мислення:

- формування суджень – форми мислинневого відображення об'єктивної дійсності, яка полягає у ствердженнях наявності або відсутності ознак, властивостей або відносин у сфері управління проектами;

- пропонування міркувань – низки пов'язаних суджень, спрямованих на те, щоб з'ясувати істинність якої-небудь думки у сфері управління проектами, доведення її або заперечення;

- створення умовиводів – виведення з одного або декількох суджень в області управління проектами;

- генерування понять – пізнання сутності предметів і явищ у межах управління проектами в їх істотних зв'язках та відносинах, узагальнення їх істотних ознак.

професійні, світоглядні і громадянські якості:

□ здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного освоєння проблем і перспектив менеджменту та планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати відповідні наукові дослідження;

□ ґрунтовні знання історичних засад розвитку теорії і практики менеджменту, ідейних вчень класиків менеджменту, фундаментальних постулатів та парадигм проектного менеджменту, новітніх прогресивних тенденцій розвитку проектного менеджменту;

□ ґрунтовні знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження соціально-економічних явищ та процесів у різних сферах проектного менеджменту;

□ здатність організовувати та проводити управлінські дослідження, використовуючи сучасну методологію та інформаційні технології;

□ здатність застосовувати одержані знання з різних предметних сфер проектного менеджменту для формулювання нових теоретичних трактувань і положень, практичних адресних рекомендацій і пропозицій;

□ здатність виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами та процесами у сфері проектного менеджменту, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу;

□ ґрунтовні знання особливостей, інструментарію, новітніх напрямків управління проектами та здатність формувати ефективну сучасну систему управління проектами підприємства.

морально-етичні цінності:

- сформувати уявлення про моральні цінності людини;

- здатність висловлювати своє судження про роль і значущість моральних цінностей у житті людини;

- формувати вміння аналізувати мотиви та вчинки людей, моделювати та розв'язувати ситуації, пов'язані з виконанням обов'язків у колективі;

- розвивати почуття відповідальності за свій вибір та наслідки вчинків;

- виховувати самостійність, волю, моральність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин
3,5 кредити ЄКТС.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Управління проектами в системі менеджменту організації

Зміст, завдання та структура навчального курсу «Управління проектами», його теоретичні та методологічні основи, зв'язок із спеціальними дисциплінами, що формують систему економічних знань майбутнього фахівця.

Історичні передумови виникнення практики управління проектами як ефективного методу управління організацією. Приклади та сфери застосування практики управління проектами у сучасному та історичному бізнес-середовищі.

Функціональне визначення проекту: визначення поняття «проект», застосування функціонального підходу до усвідомлення природи проекту та управління ним.

Поняття проекту при процесному підході; визначення основних складових процесу: «входу», «виходу», «обмеження», «ресурси».

Основні ознаки проекту. Класифікація проектів за різними ознаками.

Сутність та необхідність управління проектами. Основне оточення проекту. Організація проекту. Учасники проекту.

Життєвий цикл проекту: поняття, класифікація на фази та стадії згідно підходу Всесвітнього банку, іншими поширеними класифікаціями. Основна діяльність і діяльність із забезпечення проекту.

Тема 2. Обґрунтування проекту

Ініціалізація проекту. Поява ідеї. Формалізація ідеї.

Структура проектного аналізу: технічний аналіз, комерційний (фінансовий) аналіз, екологічний, соціальний аналіз, організаційний аналіз, аналіз бюджетної ефективності, економічний аналіз.

Принципи оцінки ефективності проектних рішень. Критерії ефективності проектних рішень. Фактори впливу на вибір критерію оцінки проектних рішень. Принципи практики оцінки ефективності проектних рішень. Інтегральні показники оцінки ефективності проектних рішень.

Методика розрахунку основних фінансових критеріїв: оцінювання зміни вартості грошей у часі, показники ефективності проекту, основні показники порівняння різних проектів або варіантів одного проекту й вибір найкращого: приведенного прибутку (Present Value) – PV; чистого приведенного інтегрального прибутку (Net Present Value) – NPV; індексу рентабельності інвестицій (Profitability Index) – PI, внутрішньої норми прибутковості (Internal Rate of Return) – IRR; терміну окупності (Payback Period) – PP; дисконтованого терміну окупності (Discounted Payback Period) – DPP; коефіцієнта ефективності інвестицій (Accounting Rate of Return) – ARR.

Тема 3. Планування проекту

Мета, призначення планів по проекту. Сутність планування проекту. Етапи проектного циклу, які охоплює планування. Параметри реалізації проекту, які плануються. Базові процеси планування. Мета складання плану проекту. Система планів. Класифікація планів по проекту. Рівні управління та відповідні види планів.

Тема 4. Управління часом виконання проекту

Сітьове планування – поняття, сфери застосування. Основні цілі, завдання та принципи побудови сітьових графіків. Сіткова модель, основні параметри. Важливі етапи сіткового планування. Основні відмінності стрілочних графіків (АДМ) та графіків передування (РДМ). Порядок їх побудови.

Календарне планування. Типи календарних планів. Параметри календарного плану. Способи відображення календарного плану. Позитивні риси діаграми Ганта. Методологія та методи планування управління проектами з використанням календарних графіків.

Тема 5. Планування ресурсного забезпечення проекту

Джерела ресурсного забезпечення проекту та їх вибір. Етапи планування ресурсів проекту. Призначення ресурсів Дерево ресурсів проекту. Джерела фінансування проекту. Класифікація фінансування проекту.

Етапи процесу фінансування проекту. Функції управління контрактами й забезпечення проекту ресурсами. План управління контрактами.

Тема 6. Контролювання виконання проекту

Система контролю за виконанням проекту. Основні задачі контролю виконання проектів. Предмет контролю виконання проектів. Елементи проекту, що є об'єктом контролю виконання проекту. Процеси контролю виконання проектів. Обов'язкові вимоги до системи контролю виконання проектів. Види контролю виконання проектів. Основні принципи менеджера проекту в процесі контролю виконання проектів. Методи контролю виконання проектів.

Постаудит інвестиційних проектів.

Система оцінки і контролю в проекті.

Тема 7. Управління ризиками проектів

Особливості проектної діяльності. Проектні ризики. Класифікація проектних ризиків. Типові ризики проектів. Наслідки віддаленості аналізу проектних ризиків.

Ідентифікація проектних ризиків (якісний аналіз).

Кількісний аналіз проектних ризиків.

Заходи для перетворення аналізу проектних ризиків на постійно діючу функцію управління.

Стратегія поведінки учасників проекту щодо ризиків.

Комбінований характер проектної діяльності. Інтернаціональний характер проектної діяльності.

Управління інвестиційними ризиками. Найважливіші аспекти в теорії та практиці управління проектними ризиками. Основні напрямки управління проектними ризиками

Основні методи управління ризиками. Метод фінансування ризиків.

Тема 8. Управління якістю проекту

Поняття «якість» проекту. Цілі управління якістю проекту. Управління якістю проекту. 8 принципів управління якістю відповідно до Державного стандарту України ISO 9000-2001. Стандарти та системи управління якістю, які входять до стандартів серії ISO 9000.

Метод системного управління якістю.

Складові сучасної системи управління якістю. Складові плану управління якістю проекту.

Класифікація витрат по забезпеченню якості проекту. Роль обчислювальної техніки в системі управління якістю проекту.

Система норм і стандартів в управлінні якістю проектів.

Тема 9. Управління персоналом в проектах

Підходи до формування проектної команди. Основні характеристики проектної команди. Фактори, що визначають принципи формування проектної команди. Варіанти формування проектної команди. Схема формування команди з урахуванням цілі проекту.

Основні стадії життєвого циклу команди проекту.

Організаційне планування: вихідна інформація, результати.

Задачі керівника проекту при формуванні команди. Заходи щодо відбору персоналу. Характеристика вимог до менеджера проекту.

Управління конфліктами в проектах: поняття, види, методи вирішення, успішне вирішення конфліктів.

Лідерство і мотивація в команді.

Завдання управління з питань розвитку команди у проекті. Методи навчання персоналу у проектах.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Управління проектами : [підруч.]. / [Бутенко Л. П., Загородніх О. А., Ліщинська В. В.] – К. : Київ. нац. екон. ун-т, 2003. – 231 с.

2. Верба В. А. Проектний аналіз : [підруч.]. / В. А. Верба, О. А. Загородніх – К. : КНЕУ, 2000. – 322 с.

3. Клиффорд Ф. Грей Управление проектами: практическое руководство / Ф. Грей Клиффорд, У. Ларсое Эрик ; пер. с англ. – М.: Дело и сервис, 2003. – 528 с.

4. Москвін С. О. Проектний аналіз : [навч. посіб.] / С. О. Москвін. – К.: Лібра, 1999. – 366 с.

5. Тарасюк Г. М. Управління проектами : [навч. посіб.]. / Г. М. Тарасюк. – К. : Каравела, 2004. – 344 с.

6. Тянь Р. Б. Управління проектами : [підруч.]. / Тянь Р. Б., Холод Б. І., Ткаченко В. А. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 224 с.

7. Мазур И. И. Управление проектами : [навч. посіб.]. / Мазур И. И., Шапиро В. Д., Ольдерогге О. Г. – М. : Экономика, 2001. – 576 с.

8. Управление проектами : [справоч. для профес.] / под ред. И. И. Мазур, В. Д. Шапиро. – М. : Высш. шк., 2001. – 875 с.

Допоміжна

1. Богоявленська Ю. В. Проектний аналіз : [навч. посіб.] / Ю. В. Богоявленська. – К. : Кондор, 2004. – 336 с.

2. Коюда В. О. Основи інвестиційного менеджменту : [навч. посіб.] / Коюда В. О., Лепейко В. О., Коюда О. П. – К. : Кондор, 2006. – 340 с.

3. Куриленко Т. П. Проектне фінансування : [підруч.] / Т. П. Куриленко. – К. : Кондор, 2006. – 208 с.

4. Сахарцева І. І. Ризики економічної діагностики підприємства : [навч. посіб.] / І. І. Сахарцева, О. В. Шляга ; за ред І. І. Сахарцевої. – К. : Кондор, 2007. – 285 с

5. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент : теорія та практика : [навч. посіб.] / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. – К. : Політехніка, 2004. – 200 с.

6. Кобиляцький Л. С. Управління проектами: [навч. посіб.] / Л. С. Кобиляцький. – К. : МАУП, 2002. – 200 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.bookz.com.ua>

2. http://library.tneu.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=245

3. <http://www.pmpofy.ru/>

4. <http://www.pmdoc.ru/>

5. <https://books.google.com.ua> (Microsoft Project 2013 в управленні проектами (перечень ресурсів Інтернету, присвячених управленню проектами)).